

ELKARRIZKETA

IRAITZ URKULO

«Scott Fitzgeraldak parekorik gabeko ahotsa dauka»

Garazi Arrula Ruiz eta Iñigo Roque. Itzultzaileak. 'Plazeraren gau ilunekoak', Scott Fitzgeralden erreferentziako hamaika kontakizun biltzen dituen antologia euskaratu dute eta beren inpresioak kontatu dizkigute

Francis Scott Fitzgerald (Minnesota, 1896-Kalifornia, 1940) XX. mendeko bi mundu gerren arteko idazlerik handienetakoa eta Belau-naldi Galdua deitutakoaren kide ezaguna izan zen. Ondo ezagutzen zuen 20ko urteen goi-mailako gizartearen jai-giroa eta hura islatzen du bere istorioetan, baina baita urte alai haien ondoko beheraldia eta porrot sentsazioa ere. Scott Fitzgeraldak garai hartako aldirikarrietan argitaratutako kontakizun ugarietatik oinarritzko hamaika lan labor bildu eta euskaratu dituzte Garazi Arrula Ruiz eta Iñigo Roque itzultzaileek. Elkar argitaletxeak argitaratu du antologia mardula, 'Plazeraren gau ilunekoak' izenburupean.

– **Aurkeztu Francis Scott Fitzgerald.**
– Iñigo: Ameriketako Estatu Batuetan, Belaunaldi Galduko idazle nagusietako bat, Hemingway, Faulkner, Dos Passos edo Steinbeckekin batera. Gaur egun batez ere bere eleberriei esker ezaguna den arren (Gatsby Handia, Tender Is The Night...), bere garaiko kontakizun-idazlerik estimatuena izan zen.

– **Zer du XX. mendeko idazle estatubatuar garrantzitsuenetakoa izateko?**

– I: Ahots berezia dauka Scott Fitzgeraldak, parekorik gabea seguruenik. Horrek bereizten du orduko eta oraingo gainerako idazleengandik. Eta, bestalde, aipatzekoa da nola iraun duen denboran mintzo horrek. Italo Calvinok ederki esplikatzen zuenez, klasikoak inguru historikoaren gainetik daude eta, bidenabar, hari hertsiki loturik. Halaxe da, eta, bada-kizu, denboraren etengabeko

itzuliak ere laguntzen du horretan.

– **Nola sortu zen itzulpen-proiektua?**

– Garazi: 'Eleazarri' blogean Danele Sariugartek eta biok 'Autoreak plazara' izeneko atalean gure ustez merezi baino gutxiago zabaldu den idazle baten berri eman ohi dugu, eta hor Fitzgeralden ipuin bat euskaratu nuen. Iñigok idatzi zidan orduan, berak ere itzuliak zituela Fitzgeralden ipuin batzuk, eta ea zer iruditzen zitzaidan elkarrekin antologia bat prestatzea. Horrela ekin genion, eta hurrengo urrats guztiak (hautaketa, banaketa, zuzenketa...) aise etorri ziren.

– **Scott Fitzgerald eleberrigilea da ezaguna batez ere, zer dela eta haren hamaika kontakizun euskaratzeko erabakia?**

– I: Bai, lehen esan dudanez, batez ere haren eleberriak famatu dira, baina kontuan izan behar dugu kontakizunak eleberri guztien ernamuin izan zirela, bai idatzitakoena, bai idatzi gabekoena, Scott Fitzgeralden sormena beti ari baitzen borborka.

– **Nork aukeratu ditu kontakizunak? Zer irizpideren arabera?**

«Aukeratutako kontakizunak Garazi eta bion artean aukeratu ditugu»

– I: Garazi eta bion artean aukeratu ditugu, baina sail guztietako aleren bat jaso nahian: festagile gazteenak, Hegoaldekoak, gainbeherakoak, autobiografikoak, atzerrira joandako estatubatuarrenak... Besteren bat ere sar zitekeen, baina daudenak erreferentziakoak dira guztiak.

– **Nolakoa izan da itzulpen-prozesua?**

– I: Lehenik, narrazioak banatu genituen, eta bakoitza bere aldetik aritu zen, zirri-zarra. Kontakizun bakoitza amaitu ahala besteari pasatzen genion zirriborroa, eta hortxe hasten zen zinezko elkarlana, nahiz aurretik zalantzak argitzen eta irizpideak argitzen ere jarduten genuen. Egia esateko, orainxe pasarte bat zoriz hartuz gero, neronek ere ez nioke aise antzemango Garazirena ala nire den jatorritzko zirriborroa.

– **Nolakoa izan da beste itzultzaile batekin batera obra bera itzultzearen esperientzia?**

– G: Tamaina horretako zerbait lankidetzan egiten nuen lehen aldia izan da, eta aberasgarria izan da elkarrekin lan egitea. Bakarrik ari zarenean zeure buruarekin ari zara galdetuz eta erantzun, zeure buruarekin negoziatuz; lankidetzan, berriz, neure buruarekin berdin eztabaidatu dut, baina erabakiak hartzerako orduan banuen babes bat. Itzultzaile bi izan arren, autorea, estiloa, tonua bakarrik dela esan daiteke, eta, beraz, liburuari osotasun bat eman diogu, batasuna.

Irudian, Iñigo Roque eta Garazi Arrula Ruiz. :: SARA SANTOS

na. – **Estiloaz eta tonuaz gain, zerk ematen dio ipuin-antologiari osotasuna?**

– I: Scott Fitzgeralden biziak berak, esango nuke. Kontakizunak kronologikoki antolatuta daude, eta argi erakusten dute nola mudatuz joan zen idazlea bera, nola hasiera

ko txoro-haizea aienatzen den, nola behea jotzen duen hala-beharrez, xanpainak edalontzian txinparta galtzen duen bezalaxe.

– **Zeintzuk dira Scott Fitzgeralden literaturaren ezaugarri nagusiak?**

– I: Raymond Chandlerrek zioen xarma zela haren dohai-

nik ikusgarriena, baina ez debaldeko xarma hutsal bat. Edertasun berezko bat dela esan liteke, deskribapen eta elkarrizketa jorietan mami-tzen dena, baina ez hor bakarrik, kontagaiak berak ere leba handikoak baitira, sakonak, sentiberatasun handikoak.

Osagaiak

– **Kontakizunok zoko urteen giroa islatzen dutela diozue. Zein zentzutan?**

– G: 20ko urteak islatzen dituzte, baina espazio fisiko batean, esanen nuke, AEBetan edo, zenbaitetan, atzerrira joandako estatubatuarren ikuspegitik. Mendebaldekoa, azken finean. Eta maila sozial bateko giroa, baita ere, gizartearen erdigo mailan dauden horiena, oro har, nahiz eta ekonomikoki hala ez izan. Dirua irabazi bezain erraz xahutzen zuen belaunaldi zoro eta itxuraz axaleko hori agertzen zaigu kontakizunetan, amets amerikarraren ideala, horren zein norbanakoaren porrota... Baina horretaz aparte bada espazio/denbora gainditzen duen zerbait, noski; egoera soziopolitiko eta bazterketa ere deskribatzen ditu, esaterako.

– **Zein osagairi ematen dio garrantzi gehien?**

– G: Aurkezpenaren diogun bezala, nik deskribapenak aipatuko nituzke. Oso modu landuan ematen ditu, oso aberatsak dira eta giroa sortzeko baliatzen ditu; bartzuetan mozkorraldi sargori batean sarrazteraino. Tonu horri eutsi behar zaio, eta xehetasunei, aunitz zaintzen baititu.

– **Hain zuzen deskribapen eta elkarrizketetan, kontatzen dena umoretsua ez bada ere, kontatzeko moduak badu umoretik zerbait, ezta?**

– G: Bai, itzultzean deskribapenekin batzuetan etsipena zetorkidan bezala, beste batzuetan barre eta guzti egin dut, pertsonaien ateraldiekin edo autoreak sortzen dituen egoerekin. Pare bat kontakizunetan gertatu zait bereziki hori, eta horietan oso ongi pasatu dut itzultzen, nahiz eta umore horrek ere badakarren itzultzerakoan zailtasun osagarri bat.

Erresistentziaren etika

:: JAVIER ROJO

Euskal literaturan, poesian batez ere, noizean behin topatzen gara literaturara kasualitatez bezala heldu diren idazle batzuen presentziarekin. Ibilbide profesionala literaturarekin zerikusirik ez duten arloetan aurrera eramandoren, ibilbide horietan jasotako eskarmentu lehengai bihurtzen zaie literatura egiteko. Hori bururatu zait Jule Goikoetxearen 'Tractatus' izenburuko poema liburu hau irakurri dudanean.

Idazleak bi oinarri aurkezten ditu bere poesian: bere autobiografia eta filosofiaz duen ezagutza. Autobiografia dela eta, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke, hasierako eskaintzatik liburuaren ixten duen azken poemaraino, aitaren figuraren itzalpean sortutako liburu dirudi-eta. Alde honetatik, gaineratu behar da liburu hau askotan politikoki oso markatuta agertzen dela, erresistentziaren poesiaren adibidea eskaintzen baitu. Eta honelako poesien ohikoak diren irudiek ere bere lekua ezagutza. Autobiografia delaketa, aitarekiko harremanak (aita, Tomas Goikoetxea zuen) mugatutako liburu dela esan daiteke